

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE SKRBI

1. Na temelju točke III. Odluke o objavljivanju konvencija Međunarodne organizacije rada kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji (»Narodne novine - Međunarodni ugovori« broj 6/95), Ministarstvo rada i socijalne skrbi Republike Hrvatske objavljuje tekst Konvencije o zaštiti majčinstva (revidirana).

2. Tekst Konvencije u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

Konvencija 103

KONVENCIJA O ZAŠTITI MAJČINSTVA (revidirana 1952.)

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvalo Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada, sastavši se na svom trideset i petom zasjedanju 4. lipnja 1952., i

odlučivši prihvatiti određene prijedloge u vezi sa zaštitom majčinstva, a što je sedma točka dnevnog reda zasjedanja, i

odlučivši da ovi prijedlozi dobiju oblik međunarodne konvencije,

usvaja dvadeset i osmog lipnja tisuću devetsto pedeset i druge godine sljedeću konvenciju koja se naziva Konvencija o zaštiti majčinstva (revidirana) iz 1952.:

Članak 1.

1. Ova Konvencija se primjenjuje na žene zaposlene u industrijskim poduzećima, i na neindustrijskim i poljoprivrednim poslovima, uključujući žene koje zarađuju plaću radeći kod kuće.

2. U svrhu ove Konvencije, izraz »*industrijsko poduzeće*« podrazumijeva javna i privatna poduzeća i sve njihove podružnice, te obuhvaća osobito

(a) rudnike, kamenolome i druga poduzeća za vađenje minerala iz zemlje;

(b) poduzeća u kojima se roba proizvodi, mijenja, čisti, popravlja, ukrašava, dovršava, prilagođava za prodaju, lomi ili uništava, ili u kojima se prerađuju sirovine, uključujući poduzeća za brodogradnju, ili proizvodnju, transformaciju ili prijenos električne energije ili pogonske snage bilo koje vrste;

(c) poduzeća u kojima se obavljaju poslovi vezani za djelatnost izgradnje i građevinarstva, uključujući poslove izgradnje, popravljanja, održavanja, promjene ili uništavanja;

(d) poduzeća u kojima se obavljaju poslovi vezani za djelatnost prijevoznika putnika ili robe željeznicom, morem, unutarnjim vodenim putovima ili zrakom, uključujući poslove rukovanja robom na dokovima, pristaništima, molovima, u skladištima ili u zračnim lukama.

3. U svrhu ove Konvencije, izraz »*neindustrijski poslovi*« obuhvaća sve poslove koji se obavljaju u sljedećim poduzećima i službama ili u vezi s njihovom djelatnošću, bilo da su u javnom ili privatnom vlasništvu:

- (a) trgovačkim poduzećima;
- (b) poštanskim i telekomunikacijskim službama;
- (c) ustanovama i administrativnim službama u kojima zaposlene osobe obavljaju uglavnom uredske poslove;
- (d) novinskim poduzećima;
- (e) hotelima, pansionima, restoranima, klubovima, kavanama i drugim ugostiteljskim objektima;
- (f) ustanovama za liječenje i njegu bolesnih, nemoćnih ili siromašnih osoba ili siročadi;
- (g) kazalištima i mjestima za javnu zabavu;
- (h) kućanski posao za plaću u privatnim kućanstvima;

i sve druge neindustrijske poslove na koje nadležna vlast može odlučiti primjenjivati ovu Konvenciju.

4. U svrhu ove Konvencije, izraz »*poljoprivredni poslovi*« uključuje sve poslove koji se obavljaju u poljoprivrednim poduzećima, uključujući plantaže i velika industrijsko-poljoprivredna poduzeća.

5. U svakom slučaju kada postoji sumnja o tome primjenjuje li se ova Konvencija na određeno poduzeće, podružnicu poduzeća ili posao, to će riješiti nadležna vlast nakon savjetovanja s reprezentativnim organizacijama zainteresiranih poslodavaca i zaposlenika gdje one postoje.

6. Nacionalnim zakonima ili drugim propisima se mogu uz primjene ove Konvencije izuzeti poduzeća u kojima su zaposleni samo članovi poslodavčeve obitelji, definirani kao takovi nacionalnim zakonima ili drugim propisima.

Članak 2.

U svrhu ove Konvencije, izraz »*žena*« znači svaku žensku osobu, bez obzira na njenu dob, nacionalnost, rasu ili vjeru, bilo da je udana ili neudana, a izraz »*dijete*« znači svako dijete bilo da je rođeno u braku ili izvan njega.

Članak 3.

1. Žena na koju se ova Konvencija primjenjuje ima pravo na porodni dopust na osnovi liječničke potvrde u kojoj se navodi pretpostavljeni datum njenog poroda.

2. Razdoblje porodnog dopusta mora obuhvatiti najmanje dvanaest tjedana i mora uključivati razdoblje obveznog dopusta nakon poroda.

3. Trajanje obveznog dopusta nakon poroda će se propisati nacionalnim zakonima ili drugim propisima, ali u svakom slučaju ne smije biti kraće od šest tjedana; ostatak ukupnog razdoblja porodnog dopusta se može koristiti prije pretpostavljenog datuma poroda ili nakon proteka obveznog dopusta ili djelomično prije pretpostavljenog datuma poroda, a djelomično nakon isteka obveznog dopusta, kako se propiše nacionalnim zakonima ili drugim propisima.

4. Dopust prije pretpostavljenog datuma poroda će se produžiti za cijelo razdoblje između pretpostavljenog datuma poroda i stvarnog datuma poroda, a razdoblje obveznog dopusta koji se koristi nakon poroda ne smije zbog toga biti skraćeno.

5. U slučaju bolesti za koju je liječničkom potvrdom potvrđeno da proizlazi iz trudnoće, nacionalnim zakonima ili drugim propisima mora se propisati dodatni pretporodni dopust čije najduže trajanje može utvrditi nadležna vlast.

6. U slučaju bolesti za koju je liječničkom potvrdom potvrđeno da proizlazi iz poroda, žena ima pravo na produženje poslijeporodnog dopusta čije najduže trajanje može utvrditi nadležna vlast.

Članak 4.

1. Za vrijeme odsutnosti s posla zbog porodnog dopusta u skladu s odredbama članka 3., žena ima pravo na novčana davanja i zdravstvenu zaštitu.

2. Iznos novčanog davanja će se utvrditi nacionalnim zakonima ili drugim propisima na način da bude dostatan za potpuno uzdržavanje žene i njenog djeteta u zdravim uvjetima u skladu s odgovarajućim životnim standardom.

3. Zdravstvena zaštita obuhvaća zaštitu prije, za vrijeme i nakon poroda koju pružaju ovlaštena primalja ili liječnik, kao i bolničku njegu ako je potrebna, pri čemu se sloboda izbora liječnika, kao i sloboda izbora između javne i privatne bolnice mora poštovati.

4. Novčana davanja i zdravstvena zaštita osigurat će se ili putem obveznog socijalnog osiguranja ili iz javnih fondova; u oba slučaja moraju se osigurati kao pravo svih žena koje ispunjavaju propisane uvjete.

5. Žene koje ne ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na davanja imat će pravo, uz uvjet provjere imovinskog stanja potrebnog za primanje socijalne pomoći, na odgovarajuća davanja iz sredstava socijalne pomoći.

6. Ako se novčana davanja iz sustava obveznog socijalnog osiguranja određuju na temelju prethodne zarade, ona ne smiju biti manja od dvije trećine ženine prethodne zarade koja se uzima u obzir za izračun davanja.

7. Svaki doprinos u sustav obveznog socijalnog osiguranja koji predviđa davanja za majčinstvo i svaki porez na plaću koji se plaća u svrhu osiguravanja takvih davanja, bez obzira plaćaju li ih i poslodavac i radnici ili samo poslodavac, uplaćivat će se u odnosu na ukupan broj muškaraca i žena zaposlenih u dotičnom poduzeću, bez razlike prema spolu.

8. Niti u jednom slučaju poslodavac nije osobno odgovoran pokriti troškove davanja na koje ima pravo žena zaposlena kod njega.

Članak 5.

1. Ako žena doji dijete ona ima pravo prekinuti rad u tu svrhu i koristiti to pravo odjednom ili u više navrata, a trajanje prekida će se propisati nacionalnim zakonima ili drugim propisima.

2. Razdoblja prekida rada u svrhu dojenja ubrajaju se u radno vrijeme i sukladno tome se naknađuju u slučajevima kad se ova materija uređuje zakonima ili drugim propisima ili u skladu s njima; u

slučajevima kad se materija uređuje kolektivnim ugovorima uređenje tog pitanja utvrđuju odgovarajući kolektivni ugovori.

Članak 6.

Dok je žena odsutna s posla zbog porodnog dopusta u skladu s odredbama članka 3. ove Konvencije, bit će nezakonito ako joj poslodavac utvrdi prestanak radnog odnosa tijekom takove odsutnosti ili ako joj otkáže uz otkazni rok koji bi, s obzirom na dan dostave otkaza, istekao dok ta odsutnost traje.

Članak 7.

1. Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja ratificira ovu Konvenciju može, izjavom priloženom uz njenu ratifikaciju, predvidjeti izuzetke od primjene ove Konvencije u odnosu na:

- (a) određene kategorije neindustrijskih poslova;
- (b) poslove koji se obavljaju u poljoprivrednim poduzećima, osim plantaža;
- (c) kućanski posao za plaću u privatnim kućanstvima;
- (d) žene koje zarađuju plaću radeći kući;
- (e) poduzeća koja se bave pomorskim prijevozom putnika i robe.

2. Kategorije poslova ili poduzeća u odnosu na koje članica odluči primjenjivati odredbe stavka 1. ovoga članka moraju se navesti u izjavi priloženoj uz ratifikaciju.

3. Svaka članica koja je dala takvu izjavu može uvijek poništiti tu izjavu, u cijelosti ili djelomično, naknadnom izjavom.

4. Svaka članica u odnosu na koju je na snazi izjava dana na temelju stavka 1. ovoga članka mora svake godine u svom godišnjem izvješću o primjeni ove Konvencije naznačiti stanje u svom zakonodavstvu ili praksi u odnosu na poslove ili poduzeća na koje se primjenjuje stavak 1. ovoga članka na osnovi te izjave, te navesti u kojem se opsegu Konvencija primjenjuje ili se namjerava primjenjivati na te poslove ili poduzeća.

5. Nakon proteka pet godina od stupanja na snagu ove Konvencije Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada će podnijeti Konferenciji posebno izvješće o primjeni tih izuzetaka sa takvim prijedlozima koje bude smatralo prikladnim za daljnje djelovanje u vezi s tim pitanjem.

Članak 8.

Formalne ratifikacije ove Konvencije priopćavaju se glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada radi registracije.

Članak 9.

1. Ova Konvencija obvezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrirane kod glavnog ravnatelja.

2. Ona stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon datuma kada su kod glavnog ravnatelja registrirane ratifikacije dviju članica.

3. Nakon toga, ova Konvencija stupa na snagu u odnosu na svaku članicu dvanaest mjeseci nakon datuma registracije njene ratifikacije.

Članak 10.

1. U izjavama priopćenim glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada u skladu sa člankom 35, stavkom 2. Statuta Međunarodne organizacije rada naznačit će se:

(a) teritoriji u odnosu na koje se dotična članica obvezuje da će se odredbe Konvencije primjenjivati bez izmjene;

(b) teritoriji u odnosu na koje se ona obvezuje da će se odredbe ove Konvencije primjenjivati s izmjenama, kao i pojedinosti o tim izmjenama;

(c) teritoriji u odnosu na koje je ova Konvencija neprimjenjiva, te u tim slučajevima razloge zbog kojih je neprimjenjiva;

(d) teritoriji u odnosu na koje ona zadržava pravo donošenja konačne odluke dok ne razmotri svoje stajalište.

2. Obveze predviđene stavkom 1., podstavcima (a) i (b) ovoga članka se smatraju sastavnim dijelom ratifikacije i imaju snagu ratifikacije.

3. Svaka članica može uvijek, naknadnom izjavom, odustati u cijelosti ili djelomično od svake rezerve koju je stavila u izvornoj izjavi u skladu sa stavkom 1., podstavcima (b), (c) i (d) ovoga članka.

4. Svaka članica može, uvijek kada je ovu Konvenciju moguće otkazati na temelju članka 12., dostaviti glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada izjavu kojom mijenja u bilo kojem pogledu uvjete bilo koje prijašnje izjave i u kojoj navodi sadašnje stajalište u odnosu na određene teritorije.

Članak 11.

1. U izjavama dostavljenim glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada u skladu sa stavcima 4. ili 5 članka 35. Statuta Međunarodne organizacije rada mora se naznačiti hoće li se odredbe ove Konvencije na dotični matični teritorij primjenjivati bez izmjene ili s izmjenama; i kada se u izjavi navodi da će se odredbe Konvencije primjenjivati uz izmjene, moraju se priopćiti pojedinosti o naređenim izmjenama.

2. Jedna ili više članica ili zainteresirano međunarodno tijelo mogu se u svako doba naknadnom izjavom, u cijelosti ili djelomično, odreći prava na svaku izmjenu navedenu u bilo kojoj prijašnjoj izjavi.

3. Jedna ili više članica ili zainteresirano međunarodno tijelo mogu, uvijek kad je ovu Konvenciju moguće otkazati na temelju članka 12., dostaviti glavnom ravnatelju izjavu kojom mijenjaju u svakom drugom pogledu uvjete iz bilo koje prijašnje izjave i u kojoj se navodi sadašnje stajalište u odnosu na primjenu ove Konvencije.

Članak 12.

1. Članica koja je ratificirala ovu Konvenciju može je otkazati nakon proteka razdoblja od deset godina od datuma kada je Konvencija stupila na snagu, aktom kojeg dostavlja glavnom ravnatelju Međunarodnog ureda rada radi registracije. Takav otkaz počinje djelovati godinu dana nakon datuma kad je registriran.

2. Svaka članica koja je ratificirala ovu Konvenciju, i koja u roku od godine dana nakon proteka razdoblja od deset godina iz prethodnog stavka ne otkáže Konvenciju prema odredbi ovoga članka, bit će obvezana za još jedno razdoblje od deset godina, a nakon toga može otkazati Konvenciju po proteku svakog novog razdoblja od deset godina prema uvjetima utvrđenim ovim člankom.

Članak 13.

1. Glavni ravnatelj Međunarodnog ureda rada notificira svim članicama Međunarodne organizacije rada registraciju svih ratifikacija, izjava i otkaza što su mu priopćile članice Organizacije.

2. Notificirajući članicama Organizacije registracije druge priopćene mu ratifikacije, glavni ravnatelj će upozoriti članice Organizacije na datum kada Konvencija stupa na snagu.

Članak 14.

Glavni ravnatelj Međunarodnog ureda rada priopćuje glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, radi registracije u skladu sa člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, potpune podatke o svim ratifikacijama i aktima o otkazivanju što ih je registrirao u skladu s odredbama prethodnih članaka.

Članak 15.

Kada to bude smatralo potrebnim, Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada podnijet će Općoj konferenciji izvješća o primjeni ove Konvencije i razmotrit će potrebu uvrštavanja pitanja njene potpune ili djelomične revizije na dnevni red Konferencije.

Članak 16.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju, koja bi ovu Konvenciju revidirala u cijelosti ili djelomično, tada, ako se novom konvencijom ne odredi drukčije:

(a) ratifikacija nove revidirajuće konvencije od strane članice ipso iure znači otkazivanje ove Konvencije bez obzira na odredbu članka 12., ako, i kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu, ova Konvencija prestaje biti otvorena za ratifikaciju članicama.

2. Ova Konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratificirale, a koje nisu ratificirale revidirajuću konvenciju.

Članak 17.

Engleski i francuski tekst ove Konvencije jednako su vjerodostojni.

Klasa: 910-01/99-01/177
Urbroj: 524-02/3-00-48
Zagreb, 8. veljače 2000.

Ministar
rada i socijalne skrbi
Davorko Vidović, v. r.